

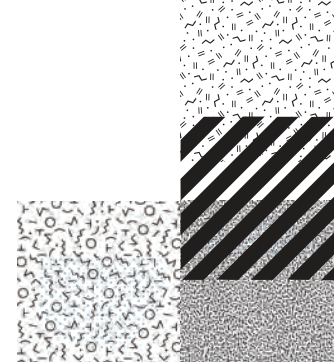
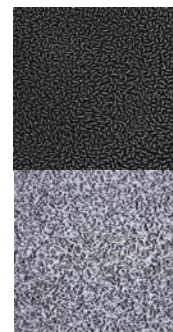
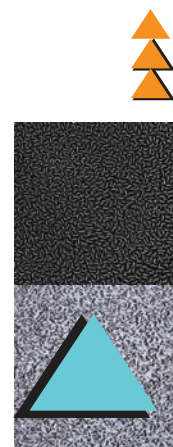
Ekspedycja' 88 jest działaniem pilotażowym, efektem projektu „Etnograficzna, edukacyjna kolekcja” (E-Kolekcja) realizowanego w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie w latach 2017-18 w ramach programu „Kultura ludowa i tradycyjna” MKiDN.

Zebrane obiekty reprezentują różne aspekty codzienności końca lat 80. XX w. Zestawione - są rodzajem „laboratorium”, dzięki któremu możemy odbyć swoistą podróż do roku 1988 - zderzając ówczesną codzienność, nie tak przecież odległą, z czasami nam współczesnymi. Uruchamiamy wspomnienia, skojarzenia oraz empatię, zdolność współodczuwania z drugim człowiekiem, otwierając się na inne doświadczenie i odmienną perspektywę widzenia.

Rok 1988 był ostatnim przed polską transformacją, ostatnim, w którym, mimo okrągłej 70. rocznicy, nie obchodzono odzyskania niepodległości w 1918 r., i jednocześnie przypadała nań 100 rocznica założenia Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie.

Ekspedycja' 88 daje możliwość zastanowienia, jaką rolę w naszym życiu pełnią przedmioty, jak zmienia się nasze nastawienie do nich, oraz co dzieje się w momencie, kiedy przestają być nam już potrzebne lub jak potrzeba posiadania przeradza się w potrzebę kolekcjonowania i jaka między nimi jest różnica. Prezentowane obiekty stanowią inspirację do szerszych rozważań o różnych obszarach kultury i dziedzictwa.

W podróż do świata przedmiotów z Ekspedycją' 88 zapraszamy zarówno najmłodszych odbiorców, by mogli osobiście przekonać się, co stanowiło codzienność ich rodziców, ale także co ich fascynowało, interesowało. Dla dorosłych i całych rodzin, będzie to, mamy nadzieję, wyjątkowa możliwość wymiany doświadczeń i wzajemnego zainteresowania sobą.

EKSPE-
DYCJA' 88

**Państwowe Muzeum
Etnograficzne w Warszawie**

**30.11.17 -
08.02.18**

Aparat analogowy Zenit

Przedmiot: aparat analogowy marki Zenit, model 12XP
Pochodzenie: ZSRR
Data produkcji: od 1982 do 1992 roku
Dodatkowe informacje: w zestawie z aparatem dołączona lampa odbłyiskowa model "Czajka" (ZSRR)

Jeden z najpopularniejszych modeli małoobrazkowych lustrzanek używanych w Polsce w drugiej połowie lat 80-tych. Do modelu stosowano klisze o wymiarach - 24x36mm. Założona do aparatu rolka filmu pozwalała na wykonanie 36 zdjęć. Aparat Zenit stał się jednym z ikonicznych reprezentantów epoki PRL.

Zegarek Montana

Przedmiot: zegarek z melodyjkami Montana
Pochodzenie: Hong Kong
Data produkcji: lata 80-te XX wieku
Dodatkowe informacje: Utwory wykorzystywane w zegarkach to m.in.: Oh My Darling Clementine, Red River Valley czy Home Sweet Home.

Opis: Popularny prezent komunijny i wyznacznik bycia modnym. Przedmiot kultu i obiekt westchnień. Wyposażony w kalkulator, alarm, wyświetlanie daty i stoper, ale w rywalizacji o najlepszy model o przewadze decydowała liczba melodyjek. Za powszechny mankament zegarka uznawano zbyt małe przyciski. Najczęstszym rozwiązaniem było wciskanie ich długopisem.

Mikroskop Naturalist

Przedmiot: mikroskop młodzieżowy „Naturalist”
Pochodzenie: ZSRR
Data produkcji: 1986
Dodatkowe informacje: dystrybutorem krajowym było Przedsiębiorstwo Obrotu Artykułami Fotooptycznymi „Fotooptyka” z Łodzi

Opis: Mikroskop umożliwiał sześćdziesięciokrotne powiększenie obiektu. W skład zestawu wchodziły również pęseta, nabierak, zestaw szkiełek i pojemników na preparaty.

Gra w jajeczka

Przedmiot: gra w jajeczka „Kot łowi ryby”
Pochodzenie: ZSRR / Russian digital games Elektronika IM
Data produkcji: 1984-1991
Dodatkowe informacje: Inne popularne tytuły: Kucharzyk (Merry Cook), Myszka Miki (Mickey Mouse), Ośmiorniczka (Mysteries of the Ocean), Żaba (Frog booster) czy Asteroidy (Explorers Of Space)

Opis: Inspiracją do powstania gry była japońska konsola Nintendo EG-26 Egg, która pojawiła się w 1980 r. Radziecka Elektronika już w 1984 r. odpowiedziała swoją wersją urządzenia. Prezentowany egzemplarz to tylko jedna z kilku wersji popularnej gry „Ну, погоди!”, której bohaterem był wilk łapiący jajka zrzucane przez kury. W konsoli punkty były liczone do 999, po czym licznik zerował się.

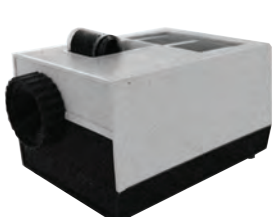
Odtwarzacz VHS Sharp

Przedmiot: odtwarzacz VHS Sharp z możliwością nagrywania
Pochodzenie: Japonia
Data produkcji: od 1956 do 2016
Dodatkowe informacje: Polsko-czechosłowacką odpowiedzią na zachodnie magnetowidy był ważący 12 kg model MTV-100, produkowany przez Zjednoczenie Przemysłu Elektronicznego i Teletechniczne-go UNITRA od połowy lat 80-tych.

Opis: Urządzenie umożliwiające rejestrowanie i odtwarzanie sygnałów telewizyjnych z taśmy magnetycznej. Pierwszy magnetowid powstał w 1956 r. Mimo ogromnej popularności nośników, czyli kaset VHS, szybko dostrzeżono wiele ich technicznych niedociągnięć. Stąd złośliwe nazywanie ich „Very Horrible System”. Ostatni magnetowid zszedł z taśmy produkcyjnej 31 lipca 2016 r. Wyprodukowała go japońska firma Funai

Diaskop Ania

Przedmiot: diaskop prexer „ANIA”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 70-te i 80-te
Dodatkowe informacje: Popularne bajki na rzutnik: Przygody Jasia i Małgosi, Latający kufer, Kopciuszek, Kasia w wieżbę zamieniona

Opis: Diaskop ANIA, produkowany przez Łódzkie Zakłady Kinotechniczne - ŁZK Prexer, jedynego w Polsce producenta projektorów filmowych. Umożliwiał wyświetlanie nieruchomych kolorowych obrazów na ścianie, ekranie lub białym prześcieradle. Materiałem przeznaczonym do rzutowania na ekran były slajdy (lub przezroczą) o wymiarach 18x24mm. Z zalet rzutnika najczęściej korzystały dzieci z powodu ogromnego wyboru slajdów z bajkami.

Gramofon Unitra

Przedmiot: gramofon Unitra model „Artur”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 80-te XX wieku
Dodatkowe informacje: Przeboje roku 1988: Budka Suflera „Ratujmy, co się da”, Formacja Nieżywych Schabuff „Chciałabym, chciała”, Obywatel GC „Tak! Tak!”, KSU „Pod prąd”

Opis: Stereofoniczny gramofon przenośny ze wzmacniaczem. Chociaż gramfony z serii "Artur" uznawane są za najlepsze krajowe gramofony z wkładką piezoelektryczną, wśród koneserów niepolecane ze względu na szybkie niszczenie płyt winylowych.

Radiomagnetofon Kasprzak

Przedmiot: radiomagnetofon „Kasprzak” seria RM 221
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 80-te XX wieku
Dodatkowe informacje: Produkowany również w seriach limitowanych wyróżniających się oryginalną kolorystyką.

Opis: Monofoniczny magnetofon kasetowy oparty na bazie mechanizmów licencyjnych Grundig. Waży 3,1 kg. Model wyposażony w suwakowe potencjometry, czterzakresowy odbiornik radiowy, cztery wejścia i dwa wyjścia: w tym słuchawkowe.

Telewizor Neptun

Przedmiot: Telewizor kineskopowy, model unimor neptun 150
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1959-1965
Dodatkowe informacje: Popularne programy telewizyjne z lat 80-tych: Koło Fortuny, Sonda, 5-10-15, Z kamerą wśród zwierząt, Wielka Gra, Teatr Sensacji „Kobra”

Opis: Przenośny telewizor czarno-biały. Jeden z flagowych produktów Gdańskich Zakładów Elektronicznych „UNIMOR”, działających od 1957 r. Wyposażony w anteny: teleskopową i pierścieniową, umożliwiające odbiór programów na wszystkich zakresach. Zapewniał możliwość odbioru czterech kanałów. Zasilanie odbiornika prądem stałym 12V np. z akumulatora, dawała możliwość użytkowania go poza domem, bez dostępu do źródła prądu sieciowego. Produkowano je w kilku kolorach, m.in. białym, żółtym i czerwonym.

Czasopismo Bajtek

Przedmiot: czasopismo Bajtek
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1985-1996
Dodatkowe informacje: Początkowo wydawany jako dodatek do „Sztandaru młodych”. Po 1986 r. jako samodzielna i kolorowa publikacja był wydawany przez Młodzieżową Agencję Wydawniczą.

Opis: Jedno z pierwszych czasopism poświęcone tematyce komputerowej skierowane do początkujących użytkowników. Miesięcznik cieszył się ogromnym zainteresowaniem: nakład sięgał niemal 200 tys. egzemplarzy. Stałymi działami „Bajtki” były m.in. „Co jest grane”, „Sprzężenie zwrotne”, „Programować każdy może”, „Klan Atari”, „Klan IBM”.

Maszyna do pisania Olympia

Przedmiot: maszyna do pisania Traveller S, AEG Olympia
Pochodzenie: Niemcy
Data produkcji: lata 80-te XX wieku
Dodatkowe informacje: Maszyny walizkowe pojawiły się w 1906 r.

Opis: Walizkowa maszyna do pisania z polskimi znakami o wadze 4,5 kg. Wyprodukowana przez niemiecką firmę Olympia-Werke, założoną w 1903 r. Maszyny Olympia we wczesnych latach kariery używał Woody Allen. W Polsce pierwszym pisarzem regularnie korzystającym maszyny do pisania był Bolesław Prus.

komputer Commodore C64

Przedmiot: komputer Commodore C64
Pochodzenie: Stany Zjednoczone
Data produkcji: 1982-1993
Dodatkowe informacje: Obowiązkową lekturą każdego posiadacza tego sprzętu była książka Bohdana Freleka „Commodore C64”

Opis: Najlepiej sprzedający się komputer w historii. Wyposażony w procesor 6510 0,98 MHz, pamięć RAM 64Kb i ROM 20Kb. Szczególnie lubiany wśród osób z aspiracjami artystycznymi: dawał duże możliwości dźwiękowe (3 kanały po 6 oktaw, generator szumów) i graficzne (320 x 200, paleta 16 kolorów). Programy do komputera wczytywało się przez kasyety magnetofonowe: ten proces niejednokrotnie trwał wiele godzin i musiał być powtarzany.

Telefon „Tulipan”

Przedmiot: Telefon Telkom, model RWT „Tulipan”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1977-1994
Dodatkowe informacje: Prototyp powstał w 1976 r.

Opis: Wyprodukowany przez Radomską Wytwórnię Telekomunikacyjną najpopularniejszy model telefonu analogowego. Na rynku dostępnych było kilkanaście wersji kolorystycznych aparatów.

Dresy kreszowe

Przedmiot: Dresy kreszowe
Pochodzenie: Chiny
Data produkcji: 1987/88
Dodatkowe informacje: Dla wybranych. Początkowo dostępny tylko w Peweksach.

Opis: Obiekt westchnień aspirujących do bycia modnymi. Neonowe kolory, przyjazny w eksploatacji: tkanina z włókna poliamidowego, fabrycznie gnieciona – szybko się prała i szybko wysychała.

Adapter „Bambino”

Przedmiot: Adapter UNITRA, model BAMBINO-4
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: od 1963 roku
Dodatkowe informacje: Model przenośny, ze wzmacniaczem.

Opis: Czwarty model najpopularniejszego gramofonu lampowego produkowanego przez zakłady ŁZR Fonica w Łodzi. Jego mechanizm znacznie różnił się od poprzednich edycji, wyposażony w lampy o mocy ECL86.

przyrząd „Kharkovchanka-3”

Przedmiot: Przyrząd elektryczny „Kharkovchanka-3”
Pochodzenie: ZSRR
Data produkcji: 1987
Dodatkowe informacje: Urządzenie działało przez około 15 minut bez przerwy, następnie należało je ochłodzić do temperatury otoczenia

Opis: Wielofunkcyjny mobilny gabinet piękności dla kobiet. Dzięki jego możliwościom można było obciąć włosy, wykonać szybki manicure czy zrelaksować się, robiąc delikatny masaż twarzy lub innych części ciała.

Zastawa Włocławek

Przedmiot: Zastawa „Włocławek”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 70-te XX wieku
Dodatkowe informacje: z powodu kryzysu gospodarczego firma wstrzymała produkcję, którą wznowiła w 2002 r.

Opis: Chociaż historia włocławskiego fajansu sięga 1873 r., to w latach 70-tych XX wieku nastała moda na tzw. „Włocławki”, czyli oryginalne wyroby fajansowe o niepowtarzalnych wzorach, projektowanych przez artystów plastyków. Dzięki organizowanym wtedy konkursom dla malarzek powstała największa w kraju kolekcja dekoracji wyrobów fajansowych.

Lampa „Reflex”

Przedmiot: Lampa „Reflex”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1982
Dodatkowe informacje: Lampy wzorowane na projektach Tomasza Andrzeja Rudkiewicza są produkowane do dziś. Otrzymały tytuł „must-have” na Łódź Design Festival 2015.

Opis: Doskonały przykład wzornictwa użytkowego w praktyce. Designerskie, kolorowe lampy zaprojektowane przez Tomka Andrzeja Rudkiewicza stały się obowiązkowym elementem wystroju wnętrzu wielu polskich domów. Chętnie wykorzystywane w filmach: pojawiały się w filmach Barei i Kieślowskiego.

Czasopismo „Przyjaciółka”

Przedmiot: Czasopisma Przyjaciółka
Pochodzenie: Polska
Rok pierwszego wydania: 1948
Dodatkowe informacje:

Opis: Pismo powstało w 1948 roku jako następca przedwojennej „Mojej Przyjaciółki”. Początkowo wydawcą dwutygodnika była Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”, później tytuł został przejęty przez RSW Prasa-Książka-Ruch. Magazyn zawierał porady, plotki, informacje o modzie, urodzie i zdrowiu, ale także artykuły o polityce, historii czy życiu społecznym. W okresie PRL średni nakład wynosił ok. 2 mln egzemplarzy.

Bony towarowe

Przedmiot: Bony do PEWEXU (repliki)
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 1960-1979
Dodatkowe informacje: Nielegalnym handlem walutą zajmowali się cinkciarze, którzy po 1989 r. w naturalny sposób musieli zmienić profesję.

Opis: środek płatniczy przeznaczony do użycia tylko w określonych sieciach placówek handlowych. Ich wartość była wyrażona w dolarach USA. Bonami można było płacić jedynie w sklepach banku Pekao (później sklepy Przedsiębiorstwa Eksportu Wewnętrzznego PEWEX). Drugą siecią sklepów była Baltona, przeznaczona dla marynarzy i rybaków, choć wykorzystywani w nich bony dolarowe były nieco inne. Pierwsza emisja bonów nastąpiła 1 stycznia 1960 roku, kolejna w roku 1969 i ostatnia w roku 1979.

Tornister

Przedmiot: Tornister szkolny
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1987
Dodatkowe informacje: w każdym tornistrze można było znaleźć: szare zeszyty, gumka „myszka”, biały klej w tubce „Plastuś” lub guma arabska, kredki Bambino, zeszyt papierów kolorowych

Opis: Wyprodukowany przez Zakłady Przemysłu Skórzanego „Tarno-skór” w Tarnowie w liczbie 200 000 sztuk.

Klocki „Bob Budowniczy”

Przedmiot: klocki konstrukcyjne „Duży budowniczy”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: lata 80.
Dodatkowe informacje:

Opis:Klocki z tworzywa sztucznego były polską odpowiedzią na produkt duńskiej firmy Lego. Produkowała je Spółdzielnia Pracy „Strykowianka”. Spółdzielnie były typową dla PRL-u formą organizacji produkcji. Dużą część prac wykonywali tzw. nakładcy czyli chałupnicy, którzy we własnych warsztatach wytwarzali gotowe produkty lub ich komponenty. W 1972 roku w Kielcach powstał Krajowy Związek Spółdzielni Zabawkarskich, który zrzeszał 27 specjalistycznych spółdzielni zabawkarskich, w których pracowało ponad 10 000 osób, z czego ponad połowa w nakładztwie. Spółdzielnie współpracowały z instytucjami takimi, jak Instytut Matki i Dziecka, Krajowy Komitet Dziecka czy Wyższa Szkoła Pedagogiczna.

Gra „Fortuna”

Przedmiot: Gra planszowa „Fortuna”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1984
Dodatkowe informacje: Wyróżniona w plebiscycie magazynu „Świat młodych” jako Gra Roku 1985.

Opis: Polska gra planszowa wyprodukowana przez Spółdzielnię Rzemieślniczą „Żoliborz”. Plansza przedstawiała Warszawę z początków XX wieku. Wśród obiektów do kupienia znajdowały się m.in. Hotel Saski, Metropol czy Savoy, Elektrownia Powiśle, restauracje: Wersal, Pod Bacchusem czy Corso.

Gra „O kartę rowerową”

Przedmiot: Gra „O kartę rowerową”
Pochodzenie: Polska
Data produkcji: 1988
Dodatkowe informacje: Wyprodukowana przez Wydawniczo-Oświatową Spółdzielnię Inwalidów "Wspólna Sprawa"

Opis: Gra przeznaczona dla dzieci od 8 roku życia oraz młodzieży. Stanowiła pomoc dydaktyczną dla wszystkich przygotowujących się do egzaminu na kartę rowerową.